12-10-1989
Vandermeulebroecke

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Classes moyennes, le 2 août 1989, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "relatif aux allocations accordées au personnel enseignant de l'Ecole de criminologie et de police scientifique", a donné le 4 octobre 1989 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 2 augustus 1989 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de toelagen voor het onderwijzend personeel van de School voor Criminologie en Criminalistiek", heeft op 4 oktober 1989 het volgend advies gegeven :

OBSERVATIONS GENERALES.

A l'occasion de l'examen du projet d'arrêté royal relatif aux allocations accordées au personnel enseignant de l'Ecole de criminologie et de police scientifique, la section de législation a jugé nécessaire de s'interroger sur la légalité des arrêtés qui ont organisé l'Ecole de criminologie et de police scientifique.

L'Ecole de criminologie et de police scientifique a été créée par un arrêté royal du 15 octobre 1920 qui, en son préambule, ne cite aucun article de la Constitution, ni d'une loi.

L'arrêté du 15 octobre 1920 a été modifié par un arrêté royal du 16 avril 1921.

Le 14 septembre 1936, il a été pris, en remplacement des deux arrêtés précités, un arrêté royal "portant révision et coordination des statuts de l'Ecole de criminologie et de police scientifique". Ce dernier arrêté a été modifié à de nombreuses reprises.

Il est incontestable que le Roi a compétence pour prendre des dispositions tendant à accroître la formation professionnelle d'agents dont il a le pouvoir de fixer le statut en vertu de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution.

Sans doute, le Roi a-t-il pu aussi, sans excéder les limites de ses compétences, autoriser l'Ecole de criminologie et de police scientifique à accueillir des magistrats disposés, de leur plein gré, à améliorer leur formation.

.../...

De même, le Roi pourrait, dans les limites de ses compétences, admettre à suivre l'enseignement de l'Ecole de criminologie et de police scientifique les personnes qui se destinent à exercer une fonction publique et, plus spécialement, une fonction dans le service public de la justice.

Toutefois, il résulte des termes de l'article 8, spécialement des alinéas 4 et 5, de l'arrêté royal du 14 septembre 1936 que les cours de l'Ecole de criminologie et de police scientifique sont ouverts à toute personne qui souhaite suivre cet enseignement, et qui, dans certains cas, y a été autorisée par le ministre de la Justice.

En effet, aux termes de l'article 8, alinéa 4, de l'arrêté royal du 14 septembre 1936, les cours du degré supérieur sont accessibles, notamment, aux porteurs d'un diplôme de fin d'études universitaires, aux porteurs du certificat de fin d'études moyennes du degré supérieur ou reconnues équivalentes par le ministre de la Justice, qui ont obtenu le certificat de capacité de l'Ecole avec les sept dixièmes des points au moins, et aux personnes justifiant de connaissances particulières et autorisées par le ministre de la Justice sur proposition du bureau.

Dans la mesure où l'enseignement de l'Ecole de criminologie et de police scientifique s'adresse à toute personne quelle qu'elle soit, il s'agit d'un enseignement au sens de l'article 17 de la Constitution.

.../...

Le paragraphe 5 de cette disposition porte :

"L'organisation, la reconnaissance ou le subventionnement de l'enseignement par la Communauté sont réglés par la loi ou le décret".

Il en résulte que, dans l'hypothèse envisagée, l'Etat n'est pas compétent pour organiser un tel enseignement.

En revanche, dans la mesure où l'enseignement dispensé par l'Ecole de criminologie et de police scientifique est réservé, non seulement en fait mais en droit, aux titulaires de fonctions publiques et aux personnes qui se préparent à exercer de telles fonctions, le projet serait juridiquement fondé sur l'article 66, alinéa 2, de la Constitution.

ALGEMENE OPMERKINGEN.

Bij het onderzoek van het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toelagen voor het onderwijzend personeel van de School voor Criminologie en Criminalistiek, heeft de afdeling wetgeving het nodig geacht zich te beraden over de wettigheid van de besluiten waarbij de School voor Criminologie en Criminalistiek tot stand is gebracht.

De School voor Criminologie en Criminalistiek is opgericht bij een koninklijk besluit van 15 oktober 1920 waarin, in de aanhef, geen enkel Grondwets- of wetsartikel vermeld wordt.

Het koninklijk besluit van 15 oktober 1920 is gewijzigd bij een koninklijk besluit van 16 april 1921.

Op 14 september 1936 is ter vervanging van de twee eerder genoemde besluiten een koninklijk besluit vastgesteld "houdende herziening en coördinatie van het statuut van de School voor criminologie en criminalistiek". Dit besluit is dikwijls gewijzigd.

Het staat vast dat de Koning bevoegd is om maatregelen te nemen die erop gericht zijn de beroepsopleiding uit te bouwen van ambtenaren wier statuut hij op grond van artikel 66, tweede lid, van de Grondwet vermag vast te stellen.

De Koning is zijn bevoegdheid wel niet te buiten gegaan wanneer hij de School voor Criminologie en Criminalistiek ertoe gemachtigd heeft magistraten te verwelkomen die uit eigen wil bereid zijn hun opleiding te verbeteren.

De Koning zou eveneens binnen de perken van zijn bevoegdheid blijven wanneer hij personen die een openbaar ambt willen bekleden en, meer bepaald, een taak willen vervullen in het kader van de openbare dienst van Justitie, tot de lessen van de School voor Criminologie en Criminalistiek toelaat.

Uit de bewoordingen van artikel 8, inzonderheid uit het vierde en het vijfde lid, van het koninklijk besluit van 14 september 1936 blijkt evenwel dat de cursussen van de School voor Criminologie en Criminalistiek toegankelijk zijn voor iedereen die er lessen wil volgen en die daartoe, in sommige gevallen, is gemachtigd door de Minister van Justitie.

Luidens het vierde lid van artikel 8 van het koninklijk besluit van 14 september 1936 kunnen de cursussen van de hogere graad onder meer worden gevolgd door de houders van een diploma dat van universitaire eindstudiën getuigt, door de houders van het eindgetuigschrift van middelbare studiën van de hogere graad of van studiën welke door de Minister van Justitie als gelijkwaardig worden erkend, die met ten minste zeven tienden van de punten het bekwaamheidsgetuigschrift van de School hebben behaald en voor de personen die blijk geven van buitengewone kundigheden en er toegelaten worden door de Minister van Justitie, op voorstel van het bureau.

Voor zover de lessen die op de School voor Criminologie en Criminalistiek worden gegeven voor om het even wie bedoeld zijn, gaat het om onderwijs in de zin van artikel 17 van de Grondwet.

Paragraaf 5 van diezelfde bepaling luidt :

"De inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de Gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet".

.../...

Daaruit volgt dat de Staat in het beschouwde geval niet bevoegd is om een dergelijk onderwijs te organiseren.

Voor zover daarentegen de lessen die op de School voor Criminologie en Criminalistiek worden gegeven, niet alleen in feite maar in rechte alleen bedoeld zijn voor bekleders van openbare ambten en voor personen die zich klaarmaken om een dergelijk ambt uit te oefenen, zou het ontwerp zijn rechtsgrond vinden in artikel 66, tweede lid, van de Grondwet.

La chambre était composée de

Messieurs : J.-J. STRYCKMANS, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

C.-L. CLOSSET, conseillers d'Etat,
J.-C. GEUS, staatsraden,

F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,

F. DELPEREE, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : J. GIELISSEN, greffier assumé,
Mevrouw : toegevoegd griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.
Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

J. GIELISSEN.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.-J. STRYCKMANS.
Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, auditeur.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

J.-J. STRYCKMANS.